

Scena wokół kryzysu

POD PATRONATEM GAZETY WYBORCZEJ

**Zatańczą koparki,
Syryjczyk zdradzi
prawdziwą historię
swojego życia,
reżyser opowie o żalobie
po stracie własnej matki.**

MARTA LESZCZYŃSKA

W programie tegorocznego Festiwalu Prapremier jest 12 produkcji, artystów m.in. z Polski, Niemiec, Grecji i Czech. Wszystkie, choć w różny sposób, poruszają jeden temat: kryzys.

Wszystko o mojej matce

• POLSKA. Teatr Łaźnia Nowa Polska. reż. Michał Borczuch

• 24.09. (sobota); godz. 19. TPB Duża scena, Spektakl nawiązuje do filmu Almodóvara, ale nie jest jego teatralną adaptacją. To mozaika skojarzeń z kina, literatury, plastyki i własnych doświadczeń. Osobisty projekt Michała Borczucha i Krzysztofa Zarzeckiego inspirowany jest postaciami ich matek, które w roku 1986 i 1998 zmarły na raka. To przedstawienie dorosłych synów, którzy chcą opowiedzieć o historii odchodzenia matki lub nawet fascynacji jej chorobą, jej odbiorze w kontekście przemian społeczno-politycznych w Polsce pod koniec lat 80. i 90. Aktor i reżyser występują w przedstawieniu osobiście. Dlatego, jak pisze w swojej recenzji Witold Mrozek, „to nie tyle spektakl o kobietach, ile o mężczyznach rozpoznających się w żalobie. I o teatrze, który stara się powiedzieć coś więcej niż zwykle”.

Tu Wersalu nie będzie

• POLSKA/LIBAN. Teatr Polski Bydgoszcz. Reż. Rabih Mroué

• 25.09 (niedziela) i 26.09 (poniedziałek); godz. 18. TPB Mała scena Ostatnia premiera minionego sezonu w Teatrze Polskim. Libański artysta Rabih Mroué przypomniał jedną z najbardziej kontrowersyjnych postaci polskiej sceny politycznej - Andrzeja Leppera. Twórcy pokazują go przez pryzmat artykułów prasowych, nagrań telewizyjnych i radiowych, publikacji internetowych. Sięgają do materiałów mediów różnie ukierunkowanych politycznie. Spektakl nie jest jednak polityczną biografią Leppera. Jego postać stała się pretekstem do nowego spojrzenia na społeczne nastroje doby transformacji w naszym kraju i zarysowujących się już wówczas podziałów, które dzisiaj zdają się przepaścią nie do zasypania.

„Europeana”, czeski spektakl w reżyserii Jana Mikulaszka, to miążdzący komentarz do ostatniego stulecia

Naše Nasilje i Vaše Nasilje

• CHORWACJA/NIEMCY/SŁOWENIA/AUSTRIA. Na zamówienie HAU Hebbel am Ufer w Berlinie

• 25.09 (niedziela); godz. 20. TPB Duża scena, spektakl dla widzów powyżej 16. r. ż. Chorwacki reżyser Oliver Frlić w setną rocznicę narodzin Petera Weissa, ponownie odczytuje jego ostatnią nowatorską powieść-esej „Estetykę oporu”. Frlić odnajduje związek między historycznym antysemityzmem opisanym w powieści, której akcja jest osadzona w latach 30. XX w., a dzisiejszą islamofobią.

Pornografia późnej polskości

• POLSKA. Galeria Labirynt. reż. Weronika Szczawińska

• 26.09 poniedziałek; godz. 20. Opera Nova Spektakl wyreżyserowała nominowana do Paszportu „Polityki” Weronika Szczawińska. „Pornografia późnej polskości” to sceniczna wariacja na temat tekstu Tomasza Kozaka, zainspirowana również utworem „Akteon” tego samego autora. Spektakl jest próbą ożywienia filozoficznego dialogu, którego sednem są rozważania nad przekleństwem i dalszymi perspektywami podejrzanego zjawiska, jakim jest „polska forma”. A także sama „polskość”. To pytanie o możliwość zmiany, a przynajmniej odkrycia innej polskości: zainfekowanej, zainfekowanej obcością. I zdecydowanie wyprowadzonej z powagi.

Late Night

• GRECJA. Onassis Cultural Center. Blitz Theatre Group.

• 27.09 wtorek, godz. 18. TPB Duża scena Spektakl grupy teatralnej Blitz jest poematem o końcu Europy wygłaszanym w zrujnowanej sali tanecznej. - To do tej pory nasza najbardziej sentymentalna sztuka. Została zrealizowana w czasie najbardziej gwałtownym w współczesnej Grecji. Kie-

dy ją pisaliśmy, wierzyliśmy - i nadal wierzymy - że w takich dniach sztuka musi pocieszać, przypominać, o co naprawdę chodzi w życiu - mówi w jednym z wywiadów Christos Pissalis, którego zobaczymy na scenie. „Late Night” był pokazywany we Francji, na prestiżowych festiwalach w Niemczech, we Włoszech i w Niderlandach. Z każdego wracał z doskonałymi recenzjami.

Europeana

• CZECHY. reż. Jan Mikulaszek

• 27.09 wtorek; godz. 20. TPB Mała scena To oryginalna adaptacja książki Patrika Ouednika. Czeski teatr opisuje historię Europy XX wieku z dystansem, humorem i uszczypliwą ironią. To miążdzący komentarz ostatniego stulecia, w którym ważną rolę odegrała wojna, wynalazek biustonosza i perforowanego papieru toaletowego. To świeże spojrzenie na naszą przeszłość, gdzie banalne i kluczowe momenty są prezentowane obok siebie na jednym oddechu. - „Europeana” jest efektem wielkiej teatralnej wyobraźni, która wraz z aktorami z powodzeniem oddaje tragikomiczną tematykę XX wieku - chwalał spektakl recenzenci.

Balet Koparyczny

• POLSKA. Ośrodek Dokumentacji Sztuki Tadeusza Kantora Cricoteka. koncept: Iza Szostak

• 28.09 środa; godz. 18. BCTW „Balet Koparyczny” Izy Szostak stawia pytania o współzależność ciała, maszyny i przedmiotu. Artystka bierze na warsztat Schlemmerowski „Balet Triadyczny” i przekłada go na język maszyn budowlanych. Oskar Schlemmer - teoretyk sztuki i reformator tańca - był zafascynowany mechanicznością ruchu tancerzy baletowych. Mechanika koparki służy Szostak do ponownego przyjrzenia się ruchowi człowieka, maszyna staje się hybrydą i przedłużeniem ciała

tancerza. Artystom udaje się też dokonać rzeczy zdawałoby się niemożliwej. Są momenty, kiedy widz gotowy jest uwierzyć, że maszyny, na które patrzy - myśli i czują.

Empire

• SZWAJCARIA/ NIEMCY International Institute of Political Murder. reż. Milo Rau

• 28.09 środa; godz. 20 i 29.09 czwartek; godz. 18. MCK Milo Rau, którego niemieckie media okrzyknęły „najbardziej kontrowersyjnym reżyserem teatralnym swojego pokolenia”, w trzeciej części swojej teatralnej trylogii o Europie przywołuje doświadczenia osób, których rodziny zostały w przeszłości zmuszone do migracji w wyniku decyzji politycznych i zmiany granic państwowych. Rysuje krytyczny obraz imperialnej Europy. Na scenie aktorzy z Grecji, Syrii i Rumunii opowiadają swoje historie o autentycznej tragedii, torturach, ucieczce, smutku, śmierci i odrodzeniu. Zobaczymy m.in. Maię Morgenstern znaną z roli Marii z Nazaretu w filmie „Pasja”, której rodzina została wymordowana przez nazistów.

Bloods

• GRECJA. Vasistas Theatre Group. reż. Argyro Chioti

• 29.09 czwartek godz. 20. TPB Mała Scena „Bloods” to metaforyczna opowieść o człowieku z blizną na szyi. Twórcy koncentrują się na problemie naszych osobistych i zbiorowych traum, a także na dziwnym uczuciu, jakie towarzyszy nam w świecie opanowanym przez codzienne kłamstwa i rany, które nie chcą się goić. Otwarte rany to symbol, który pozwala nam obserwować ludzi próbujących dać sobie radę z życiem, jego rozpadem oraz z otaczającą ich rzeczywistością. „Bloods” to cyniczny i undergroundowy, ale też szczegółowy portret pisany na marginesie lat 90.

Granice

• POLSKA. Teatr Polski Bydgoszcz.

reż. Bartosz Frąckowiak

• 30.09 piątek; godz. 18. TPB Mała Scena Bydgoska produkcja na podstawie tekstu Julii Holewińskiej. - Ten spektakl to wynik mojej osobistej potrzeby wypowiedzi w temacie uchodźców, który w ostatnich miesiącach stał się centralnym punktem debaty publicznej. Zaskoczył mnie jej przebieg. Nagle załaza nas niesamowita fala głupoty, nienawiści, rasizmu, zachowań profaszystowskich - mówi Bartosz Frąckowiak, który chce uzupełnić debatę publiczną przede wszystkim o wiedzę. W spektaklu mierzy się też z wizerunkiem Unii Europejskiej jako fortecy, czego symbolem jest organizacja Frontex, z założenia mająca pomagać imigrantom, w rzeczywistości działająca bardzo opresyjnie.

Case Farmakonisi Or The Right Of Water

• GRECJA. National Theatre of Greece. reż. Anestis Azas

• 30.09 piątek; godz. 20. Opera Nova Teatralny dokument o akcji na Morzu Śródziemnym przeprowadzonej przez grecką straż graniczną, w wyniku której zginęło 11 uchodźców z Afganistanu. Za tragedię przed sądem odpowiedzial „koziol ofiarny” - ocalały z łodzi Syryjczyk (skazany na 145 lat więzienia). Siłą spektaklu jest dokładna rekonstrukcja wydarzeń oparta na rzetelnym reporterskim śledztwie. Na scenie oglądamy m.in. wideo z wywiadami świadków, prawników czy działaczy politycznych związanych bezpośrednio z opisywanymi wydarzeniami.

Holzwege

• POLSKA. TR Warszawa. reż. Katarzyna Kalwat

• 1.10 sobota; godz. 20 TPB Duża Scena Spektakl jest próbą zrozumienia twórczości Tomasza Sikorskiego i jego życia, zakończonego przedwcześnie tajemniczą śmiercią. Jego muzyka, przekraczająca gatunkowe klasyfikacje, nie została doceniona za życia kompozytora. Dopiero w ostatnich latach zaczęto odkrywać jej nowatorstwo, radykalizm i prekursorską siłę. „Holzwege” zaskakuje ciekawą formą. To połączenie spektaklu teatralnego i koncertu. Obok aktorów TR Warszawa w przedstawieniu bierze udział wybitny kompozytor i pianista Zygmunt Krauze, przyjaciół Sikorskiego. •

Festiwal Prapremier potrwa od 24 września do 1 października w Teatrze Polskim (al. Mickiewicza 2). Szczegółowy program na www.festiwalprapremier.pl. Bilety: normalny 40 zł, ulgowy 30 zł, branżowy 20 zł, wejściówka 15 zł, karnet normalny 350 zł, karnet ulgowy 250 zł. Wszystkie spektakle będą tłumaczone (napisy w języku polskim i angielskim)